

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 5

THE ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATOR AND THE PERFORMANCES OF EDUCATIONAL
RESOURCES MOBILIZATION UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 5

ณัฐชนันท์ รุจิราภักดิ์¹

นุชนรา รัตนศิริประภา²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 5 2) การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 56 โรง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) รองผู้บริหารสถานศึกษา 3) และ 4) ครู รวมทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ มินท์เบิร์ก และการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามแนวปฏิบัติการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ด้านสารสนเทศ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to identify 1) the roles of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 5, 2) the performances of educational resources mobilization under the Secondary Educational Service Area Office 5, and 3) the relationship between the roles of school administrator and the performances of educational resources mobilization under the Secondary Educational Service Area Office 5. The samples were 56 schools under the Secondary Educational Service Area Office 5. There were 4 respondents from each school consisted of an administrator, an assistant administrator, and 2 teachers, with the total of 224 respondents. The research instrument was a questionnaire concerning manager's roles based on Mintzberg's theory and the mobilization guideline under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings of the research were as follows:

1. The roles of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 5, as a whole and an individual, were at a high level, in order arithmetic mean from maximum to minimum were as follows; decisional role, informational role, and interpersonal role.

2. The performances of educational resources mobilization under the Secondary Educational Service Area Office 5, as a whole and an individual, were at a high level, in order arithmetic mean from maximum to minimum were as follows; the expenditure of asset and other resources which come from the mobilization resources, the mobilization must be willingness, suitability, and necessity, the school could mobilize resources according to the section 58, the school has to report the overall results of the mobilization resources performance to the basic educational school committees, the school has to appoint the mobilization resources' committees, and the school must present the mobilization resources' plan and project to the basic educational school committees for approval.

3. The roles of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 5 and the performances of educational resources mobilization under the Secondary Educational Service Area Office 5 were found correlated as a whole and were at a high level at .01 level of significance.

บทนำ

นับจากอดีตถึงปัจจุบันและกำลังก้าวข้ามสู่อานาคต การศึกษายังคงเป็นกลไกหลักของการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศซึ่งเชื่อมโยงกับการเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มีวิวัฒนาการของศาสตร์ต่าง ๆ อย่างไม่หยุดยั้งด้วยความรู้ความสามารถของมนุษย์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา และการศึกษานั้นเองที่หวนกลับมาพัฒนาศาสตร์แต่ละศาสตร์เป็นวงจรไม่รู้จบ (วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ 2553: ไม่ปรากฏเลขหน้า) เนื่องจากสภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาของชาติให้เหมาะสมทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2553: 31) ซึ่งกระแสการปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้เป็นสิ่งยืนยันว่า สังคมโดยทั่วไปตระหนัก

ถึงความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษาอย่างไม่มีข้อสงสัย รวมทั้งมีความมุ่งหมายที่ต้องการเห็นการศึกษามีศักยภาพและมีพลังเพียงพอในการทำหน้าที่ในกระบวนการพัฒนาคุณภาพสมาชิกของสังคมด้วยรูปแบบและวิธีการต่างๆ ตลอดจนถึงการสร้างสมองค์ความรู้และปัญญาให้แก่สังคม การปฏิรูปการศึกษาเป็นความต้องการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดในการจัดการศึกษาใหม่ ต้องการออกแบบโครงสร้างและวิธีการเรียนรู้ใหม่ที่เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการจัดการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถหล่อหลอมความรู้ทักษะการเรียนรู้ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ การจัดการปรับตัว รวมไปถึงการ ปลูกฝังความประณีต ความเอื้ออาทรในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ทั้งระหว่างมนุษย์ด้วยกันและมนุษย์กับธรรมชาติ ทั้งนี้ประเทศไทยมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากสมรรถนะและศักยภาพใน

การแข่งขันของคนไทยดีกว่าหลายประเทศ อีกทั้งสังคมไทยเผชิญกับปัญหานานัปการ ตั้งแต่ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ความยากจน ช่องว่างระหว่างคนจนคนรวย ปัญหาสุขภาพจิต ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงความอ่อนแอของระบบการเมืองและที่สำคัญ คือ ระบบการศึกษาไทยยังมีข้อจำกัดและข้ออ่อนด้อยอยู่มาก ทำให้ไม่มีบทบาทและพลังที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของคนไทยไม่จะเป็นการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ หรือการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมบนฐานความรู้ การรักษารากฐานทางวัฒนธรรมไทย ทำให้การลงทุนเพื่อการศึกษาจึงไม่ได้ผลที่คุ้มค่า (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544: 1-3) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการปฏิรูปการศึกษาไทยทั้งระบบ ทั้งด้านการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการศึกษา ทำให้โครงสร้างและระบบการบริหารการศึกษาที่เคยเป็นมาแต่อดีตเปลี่ยนแปลงไปโดยปริยาย เช่น มีการกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการบริหารและการจัดการศึกษา เป็นต้น (ศิริพงษ์ เสาภาน 2553: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ซึ่งสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เสนอวิธีคิดและวิธีการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา จัดสรรทรัพยากรให้ถึงมือผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีระบบการบริหารที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544: 1-3) เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2546: ก)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
2. เพื่อทราบการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

วิธีการศึกษา

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแผนแบบการวิจัย แบบกลุ่มตัวอย่างเดียวศึกษา สภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (The one shot, non-experimental case study design)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษามัธยมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ซึ่งประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 64 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาจำนวน 56 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** คือ ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่หลักในสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน
2. **ตัวแปรต้น** คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
3. **ตัวแปรตาม** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating

Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (Rensis Likert 1961: 73-74) ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 5 ระดับ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศมาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถาม

ที่ผู้วิจัยได้สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พิจารณาใช้ข้อคำถามเป็นรายชื่อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปและปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 32 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.988

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้การคำนวณ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับวิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 โรง

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา สถานศึกษาละ 4 ฉบับ จำนวน 48 โรง คิดเป็นร้อยละ 85.71 ผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ในการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ให้ข้อมูล 48 โรง ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวม

(n = 48)

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	4.21	0.44	มาก
2	สารสนเทศ (X_2)	4.16	0.41	มาก
3	การตัดสินใจ (X_3)	4.19	0.44	มาก
รวม (X_{tot})		4.19	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.16 - 4.21 โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.44) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.44) และด้านสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.41) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การดำเนินการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ในการวิเคราะห์การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 48 โรง ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวม

(n = 48)

ข้อที่	การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 (Y_1)	4.09	0.46	มาก
2	การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (Y_2)	4.14	0.44	มาก
3	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา (Y_3)	4.09	0.43	มาก
4	สถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_4)	4.13	0.38	มาก
5	การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_5)	4.25	0.38	มาก
6	สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_6)	4.18	0.38	มาก
รวม (Y_{tot})		4.15	0.41	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.38) สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากร

ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38) การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจตามความเหมาะสม และความจำเป็น ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.44) สถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.38) สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.43) และสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์บทบาทของการบริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

การดำเนินการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา	สถานศึกษาสามารถระดม ทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 (Y_1)	การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น (Y_2)	สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากร ของสถานศึกษา (Y_3)	สถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดม ทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_4)	การใช้ทรัพยากรที่ดินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดม ทรัพยากรเพื่อการการศึกษา (Y_5)	สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดม ทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_6)	รวม (Y_{tot})
บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา							
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	.603**	.619**	.541**	.512**	.653**	.612**	.668**
สารสนเทศ (X_2)	.673**	.659**	.574**	.605**	.721**	.626**	.729**
การตัดสินใจ (X_3)	.665**	.725**	.632**	.623**	.740**	.662**	.759**
รวม (X_{tot})	.668**	.696**	.607**	.602**	.730**	.657**	.746**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = .746**$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot}) ทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มี 2 ด้าน คือ

การตัดสินใจ (X_3) ($r_{xy} = .759**$) และสารสนเทศ (X_2) ($r_{xy} = .729**$) และด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง มี 1 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) ($r_{xy} = .668**$) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1) กับดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot}) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง ($r_{xy} = .668**$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคล พบว่า มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในระดับกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_5) ($r_{xy} = .653^{**}$) การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น (Y_2) ($r_{xy} = .619^{**}$) สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_6) ($r_{xy} = .612^{**}$) สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 (Y_1) ($r_{xy} = .603^{**}$) สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา (Y_3) ($r_{xy} = .541^{**}$) และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_4) ($r_{xy} = .512^{**}$)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสารสนเทศ (X_2) กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot}) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = .729^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านสารสนเทศ (X_2) พบว่า มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มี 1 ด้าน คือ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_5) ($r_{xy} = .721^{**}$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง มี 1 ด้าน คือ สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 (Y_1) ($r_{xy} = .673^{**}$) การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น (Y_2) ($r_{xy} = .659^{**}$) สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_6) ($r_{xy} = .626^{**}$) สถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_4) ($r_{xy} = .605^{**}$) และสถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา (Y_3) ($r_{xy} = .574^{**}$)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจ (X_3) กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot}) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = .759^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตัดสินใจ (X_3) พบว่า มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มี 2 ด้าน คือ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับ

จากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_5) ($r_{xy} = .740^{**}$) และการระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (Y_2) ($r_{xy} = .725^{**}$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง มี 4 ด้าน คือ สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 (Y_1) ($r_{xy} = .665^{**}$) สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_6) ($r_{xy} = .662^{**}$) สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา (Y_3) ($r_{xy} = .632^{**}$) และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_4) ($r_{xy} = .623^{**}$)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านการตัดสินใจ และบทบาทด้านสารสนเทศตามลำดับ

2. การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น สถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สามารถสรุปได้ ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง 1 ด้าน การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง 5 ด้าน คือ การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษา มีความตระหนักรู้และให้ความสำคัญในบทบาทของตนเอง โดยผู้บริหาร ปฏิบัติตนเป็นสัญลักษณ์และตัวแทนที่ดีของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมและพิธีการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถสั่งการ ชี้แนะ กระตุ้นและผลักดันให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาประสานงานกับบุคคลกลุ่มต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาขององค์กร ทำการกระจายข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอก ทำการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาให้หน่วยงานภายนอก รับทราบอย่างสม่ำเสมอ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล วางแผนงานและแสวงหาหนทางที่จะปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานของตนเองให้ดีขึ้น รวมทั้งแสวงหาโอกาส และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับสถานศึกษา สามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษาได้ดี พร้อมทั้งเลือกทางเลือกได้อย่างเหมาะสม และสร้างประโยชน์ให้แก่สถานศึกษา จัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม และมีทักษะในการเจรจาต่อรองที่ดี จึงทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐาพรณี ศรีปาน นาค (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวณี สกุนา (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

หากพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านการตัดสินใจ และบทบาทด้านสารสนเทศตามลำดับ

ทั้งนี้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา ผู้บริหารไม่สามารถกระทำตามลำพังเพียงผู้เดียวได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคคลต่างๆ จากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลต่างๆ อยู่เสมอ โดยเป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และนโยบายของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดการยอมรับนับถือ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ใช้อิทธิพลตามตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ถูกต้อง มีความสามารถในการชักจูง กระตุ้น โน้มน้าว ให้กำลังใจและรู้จักการประนีประนอมเพื่อช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในทิศทางที่ถูกต้อง มีการฝึกอบรมครูให้พัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสร้างและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาบุคคลภายนอก ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเข้าร่วมประชุม ร่วมงานสังคมหรืองานสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเพราะ ผู้บริหารในยุคปัจจุบันเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ แสวงหาวิธีการต่างๆ ในการพัฒนาสถานศึกษา

สามารถจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดได้อย่างเหมาะสมมีการพิจารณาทางเลือกหลายๆ ทางเลือก ประยุกต์ใช้เทคนิควิธีต่างๆ ในการแก้ปัญหา สามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และตัดสินใจแก้ปัญหาบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ สามารถมองภาพรวมในการจัดสรรทรัพยากรในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบและทำการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา รวมถึงมีทักษะและมีจริยธรรมในการเจรจาต่อรอง และด้านสารสนเทศมีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารในยุคปัจจุบันมีการศึกษามากมายในการบริหารสถานศึกษา จึงทำให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายนอกน้อย ผู้บริหารบางท่านยังใช้ความคิดของตนเองเป็นหลัก มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาในบางครั้งคราว โดยผู้บริหารส่วนหนึ่งมีอายุมากและมีความรู้ด้านเทคโนโลยีน้อย ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจึงมีขอบเขตจำกัดหรือมาจากแหล่งเดิม ๆ เท่านั้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ในการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน มีการประสานงานและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยการสนับสนุน เช่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา การใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น และบริจาคทรัพยากรทางการศึกษาที่สถานศึกษายังขาดแคลนหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาและจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยยึดตามแนวปฏิบัติการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีระศักดิ์ แสงดิษฐ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจของชุมชนกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของชุมชน อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมศรี หิมพานต์ (2550) ได้ศึกษา เรื่องการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อจัดการ

ศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก หากพิจารณาการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น สถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 ตามลำดับ

ทั้งนี้ด้านการใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษามีการใช้จ่ายทรัพยากรได้สอดคล้องกับโครงการที่เสนอและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การใช้จ่ายทรัพยากรที่ได้มาจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก การใช้จ่ายทรัพยากรที่ได้มาจากการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามีความคุ้มค่า โปร่งใส และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ทุกขั้นตอน และด้านสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด กล่าวคือ ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาดังนี้ 1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษา ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และ 2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

ตามความเหมาะสมและความจำเป็นทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าวโดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือ ยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยในการจัดการศึกษานั้น สถานศึกษาส่วนใหญ่อาจมุ่งเน้นที่จะดำเนินการระดมทรัพยากรการเงินเพียงด้านเดียว และมีการพิจารณาถึงการดำเนินการระดมทรัพยากรในด้านอื่น คือ คน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการในส่วนน้อย เช่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยอาจสอดแทรกเนื้อหาเข้าไปในหลักสูตรของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้นักครู ครอบครัวยุวมชน องค์กร สถาบันทางสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งในรูปแบบของการบริจาคทรัพย์สิน ทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = .746^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์กัน ถ้าผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็จะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในด้านการตัดสินใจ สารสนเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเป็นตัวแทนและผู้นำที่ดีของหน่วยงาน เป็นผู้ประสานงาน ผู้ตรวจสอบ ผู้กระจายข้อมูล โฆษกของหน่วยงาน นักแก้ปัญหา ผู้จัดสรรทรัพยากรและผู้เจรจาต่อรองที่ดี สร้างความได้เปรียบ สร้างประโยชน์ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นผลให้การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งสถานศึกษายึดตามแนวปฏิบัติการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นได้รับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น

สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากร ประสพผลสำเร็จตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก มาจาก ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการระดมทรัพยากรของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินการระดมทรัพยากรของสถานศึกษาให้ทุกภาคส่วนรับทราบและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วยความสมัครใจ เป็นผู้นำในการแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา โดยคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้ามารับตำแหน่ง ร่วมวิเคราะห์ความต้องการเร่งด่วนและความจำเป็นของทรัพยากรในการจัดการศึกษานบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่ วางแผนการระดมทรัพยากร ดำเนินการตามแผนและตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างโปร่งใสและสามารถให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกเข้าตรวจสอบได้ ดังนั้น ถ้า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็จะอยู่ในระดับมาก และถ้า บทบาทของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ก็จะอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา สกุนะสิงห์ (2552) ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทุกด้าน โดยบทบาทของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามากที่สุด

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีความมุ่งหมายให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เพื่อการศึกษา และให้ทุกส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการศึกษา ในฐานะของผู้จัดการศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นเพื่อการศึกษา ซึ่งในการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้บทบาทด้านตัดสินใจอยู่เสมอ โดยผู้บริหารวางแผนในการกำหนดทรัพยากรที่สถานศึกษาต้องการ แสวงหาทรัพยากร จัดสรรทรัพยากรที่ได้จากการระดมทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ตัดสินใจใช้ทรัพยากร และประเมินการใช้ทรัพยากร จัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานได้ดี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา และ พบว่า บทบาทด้านการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการปฏิบัติการกิจประจำวัน ผู้บริหารอาจมอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นส่วนมาก จัดให้มีการนิเทศครูใหม่หรืออบรมครูในสถานศึกษาไม่สม่ำเสมอ รวมถึงผู้บริหารยังให้ความสำคัญในการเข้าร่วมงานสังคม หรืองานสาธารณะน้อยและยังมีการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มากเท่าที่ควร

จากการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินการระดมทรัพยากรด้านการใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามีความสัมพันธ์กันมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการวางแผนการใช้จ่ายทรัพยากรที่ได้จากการระดมทรัพยากรอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับโครงการที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทในการควบคุมดูแลการใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีการคำนึงถึงความคุ้มค่ารวมถึงคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นหลัก พร้อมทั้งดำเนินการอย่างโปร่งใสทุกขั้นตอนและสามารถตรวจสอบได้ และพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาดำเนินการระดมทรัพยากร โดยคำนึงถึงทรัพยากรที่สถานศึกษาต้องการเป็นหลัก อาจไม่มีการศึกษากิจกรรมและภารกิจของงานในสถานศึกษาเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา

ในการวางแผน ให้ความสำคัญกับการศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่น ว่ามีสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการสนับสนุนทรัพยากรหรือจัดการศึกษามากน้อยเพียงใดไม่มากเท่าที่ควร โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้แสดงบทบาทด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้แผนและโครงการในการดำเนินการระดมทรัพยากรมีความถูกต้อง ครบถ้วน โดยกำหนดวิธีการในการดำเนินการระดมทรัพยากร แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย ระยะเวลาในการดำเนินงาน รวมถึงผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำแนวปฏิบัติการระดมทรัพยากรของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันของผู้ปฏิบัติงานและนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

2. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้บริหารควรเป็นผู้นำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้นำในการทำภารกิจประจำวันของสถานศึกษา มีความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาจัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ด้านสารสนเทศ ผู้บริหารควรศึกษา แสวงหาความรู้และข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปพัฒนาตนเอง บุคลากรและการดำเนินงานของสถานศึกษา และควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการตัดสินใจ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของบุคคลกลุ่มต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยทำการวิเคราะห์สถานการณ์ หาวิธีในการเจรจา ซึ่งอาจจะใช้วิธีการแบบร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยให้ทั้งสองฝ่ายที่มีความขัดแย้งร่วมมือกันคิดและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ทำให้ทั้งสองฝ่ายได้ข้อสรุปและได้รับผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการวางแผนงาน เลือกสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการการระดมทรัพยากร โดยคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีความรู้ความสามารถ มีความสัมพันธ์อันดีและเป็นที่ยอมรับ

ของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน สถาบันทางสังคมและสถานประกอบการต่างๆ และสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อทำการวางแผน ปรึกษา หาแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่สถานศึกษาต้องการเป็นอันดับแรก

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมศรี หิมพานต์. “การระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.

ณัชชพรานันท์ ศรีปานนาค. “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ธีรศักดิ์ แสงดิษฐ์. “แรงจูงใจของชุมชนกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

ภาวิณี สกุนา. “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาวิทยลัยศิลปากร, 2551.

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. รายงานข้อเสนอทางเลือกระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2553.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. โครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาครูผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและวิทยฐานะ. ม.ป.ท. 2553.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. รายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2544.

ศิริพงษ์ เสภาภาน. หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. นนทบุรี: บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด, 2552.

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. รายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ในวาระครบรอบ 3 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. นนทบุรี: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2546.

อาทิตย์ ศกุนะสิงห์. “บทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.

Best, John W. **Research in Education** New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.

Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing** New York: Harper & Row Publisher, 1974.

Likert, Rensis. **New Patterns of Management** (Tokyo: McGraw – Hill book company, 1961), 73-74.

Mintzberg, Henry. **Mintzberg on management inside our strange world of organizations.** New York : Collier Macmillan, 1989

